

Tirgus pārskats

2010. gada 15. – 21. februāris

Pateicoties tam, ka vairs nebija dzirdamas viennozīmīgi negatīvas ziņas par Grieķijas budžeta deficītu un investori pievērstās pozitīvajiem peļņas un makroekonomikas datiem, pasaules akciju tirgiem nedēļa noslēdzās ar kāpumu. ASV centrālās bankas **īstermiņa aizņēmuma** likmes paaugstināšana ceturtdien investorus darīja bažīgus, tomēr tas, ka inflācija ASV bijusi mazāka kā prognozēts, piektdien palīdzēja tirgiem noslēgt nedēļu pozitīvi.

Pagājušajā nedēļā akciju tirgiem palīdzēja atgūties uzņēmumu pozitīvie peļņas rādītāji. ASV četri no pieciem datiem iesniegušajiem uzņēmumiem uzrādīja peļņu, kas pārsniedza analītiķu prognozes. Pārdošanas apjomu kāpums nebija īpaši liels, bet pietiekams tirgu atbalstīšanai. Tomēr Eiropā turpinājās šai peļņas rādītāju publiskošanas sezonai raksturīgā tendence: uzņēmumu rezultāti salīdzinājumā ar ASV bija daudz sliktāki, pagājušajā nedēļā pārsniegt analītiķu prognozes izdodoties tikai 40 procentiem lielo Eiropas uzņēmumu. Tomēr Eiropas finanšu sektora akciju cenas stabilas noturēja "Barclays" bankas lieliskie rezultāti, saskaņā ar kuriem banka pagājušā gada laikā savu peļņu ir gandrīz dubultojusi.

Nedēļas makroekonomikas dati kopumā bija pozitīvi. ASV reģionālie ražošanas datu pētījumi izrādījās daudz labāki kā prognozēts, un arī jaunu mājokļu būvniecība uzrādīja 2,3% mēneša kāpumu. Tomēr pirmreizējo bezdarbnieku pabalsta pieteikumu skaits palielinājās no 440 000 līdz 473 000, lai gan daļēji šo palielinājumu var skaidrot ar sliktajiem laika apstākļiem, kas būvniecības sektorā izraisa štatu samazināšanu. Eiropas ražošanas sektora optimisma PMI indekss, palielinoties no 52,4 līdz 54,1 punktiem (rādījums virs 50 punktiem nozīmē pieaugumu ražošanā), liecina par spēcīgu atlabšanu. Lielā mērā ražošanas PMI indeksa kāpums noticis pateicoties Vācijai, kur PMI indekss pakāpās par 3,4 punktiem, sasniedzot 57,1 punktus. Eiropas zonas pakalpojumu sektora PMI indekss nedaudz kritās, samazinoties par 0,5 punktiem un sasniedzot 52 punktu atzīmi, tomēr joprojām stabili esot pieauguma teritorijā.

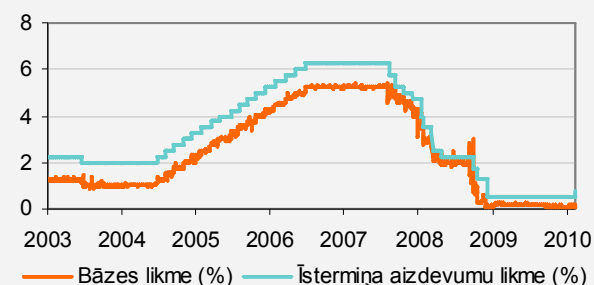
Lai gan investori pagājušajā nedēļā bija nolēmuši koncentrēties uz pozitīvajām lietām, tomēr arī Grieķijas parādsaistību jautājumi saglabāja zināmu aktualitāti. **Eiropas finanšu ministru sanāksmes laikā 15.maijs tika stingri noteikts kā termiņš, līdz kuram Grieķijai ir jāparāda panākumi taupības plānu ieviešanā.** Starpposmu progresa ziņojuma termiņš ir 15.marts. Saskaņā ar sākotnējiem plāniem Grieķija apņēms līdz 2012.gadam samazināt savu budžeta deficītu no pagājušā gada 12,7% no IKP līdz 3%.

Tai pat laikā daži finanšu ministri, kā, piemēram, Luksemburgas finanšu ministrs un minētās sanāksmes vadītājs Žans Klods Juncker pieprasīja veikt jaunus taupības pasākumus, norādot, ka Grieķijas izdevumu mazināšanas plāni ir nepietiekami un plāna pamatā esošie pieņēmumi ir pārāk optimistiski. Nenoliedzami, Grieķijas piedāvātajos taupības plānos maz kas ir vērstas uz viennozīmīgi nepieciešamajām pamatīgām ilgtermiņa reformām, piemēram, pensiju vai veselības aprūpes sistēmā. Kā norāda Eiropas Komisija, Grieķijai draud smagas ilgtspējīguma problēmas, jo, neveicot reformas, tās valsts parāda attiecība pret IKP varētu sasniegt 200% (šobrīd – 120%).

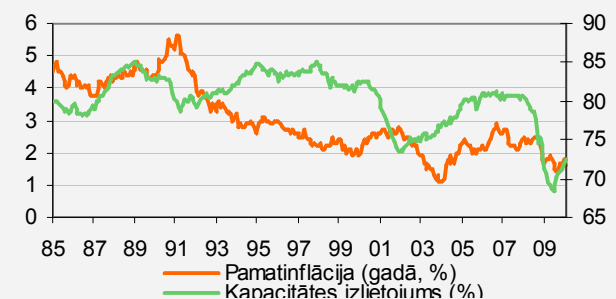
Ceturtdien ASV centrālā banka paziņoja, ka īstermiņa aizņēmuma likme (discount rate), kas tiek piemērota ārkārtas kredītu piešķiršanā bankām, tiek paaugstināta no 50 līdz 75 bāzes punktiem. Tas starpībai starp centrālās bankas bāzes likmi un īstermiņa aizņēmuma likmi lika pieaugt līdz 50 bāzes punktiem, kas ir tuvāk vēsturiskajai normai (skat. 1.grafiku). Tirgi uz šādu soli reaģēja samērā negatīvi, jo tas vairoja bažas, ka priekšlaicīga monetārās un fiskālās stimulēšanas pasākumu pārtraukšana varētu apdraudēt ekonomikas atveseļošanos. Vairums analītiķu šo soli uztvēra kā atgriešanos pie normām atbilstošākas politikas īstenošanu tuvākajā nākotnē. Arī pati ASV centrālā banka norādīja, ka šo soli nevajadzētu uztvert kā signālu par bāzes likmes palielināšanu tuvā nākotnē, bet drīzāk kā tehnisku soli. Kopējie ASV centrālās bankas par **īstermiņa aizņēmuma likmi** izsniegtie kredīti pagājušajā nedēļā sasniedza vien USD 16 mljrd. Salīdzinājumam var minēt, ka 2008.g. oktobrī šis rādītājs nedēļā sasniedza USD 110 mljrd., līdz ar to šī paaugstinājuma reālā ietekme uz ekonomiku nav īpaši liela.

Tirgū valdošās bažas par ierobežojošākas monetārās politikas īstenošanu tuvākajā nākotnē mazināja piektdien klajā nākušais ASV patēriņa cenu pārskats, saskaņā ar kuru pamatinflācija (tā aprēķinā nav iekļautas svārstīgās pārtikas un degvielas cenas) janvārī samazinājies par **0,1%, kas ir pirmais kritums kopš 1982.gada.** Galvenokārt samazinājums ir skaidrojams ar zemākām mājokļu un apģērba cenām. Lai gan neizmantotā kapacitāte rūpniecības sektorā ražošanai atlabstot ir sākusī samazināties, vēsturiskā izteiksmē tā joprojām ir ļoti maza, kas liecina, ka pamatinflācija varētu sarukt vēl vairāk (skat. 2.grafiku). Šādā kontekstā skatoties, bažas par ASV centrālās bankas likmju palielināšanu tuvākajā nākotnē, patiešām, nešķiet pamatotas. Arī Sentluisas Federālo rezervju bankas prezidents Dž.Balards pagājušajā nedēļā norādīja, ka tirgus prognozes par likmes palielināšanu šī gada laikā ir "pārspīlētas".

1.grafiks. ASV centrālā banka starpību starp bāzes likmi un īstermiņa aizdevumu likmi pietuvina normai

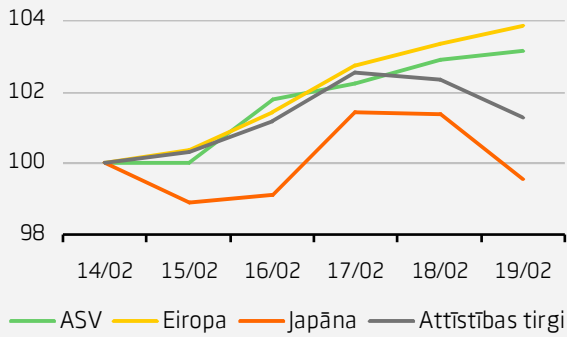

2.grafiks. Neizmantotā ražošanas kapacitāte liecina, ka patēriņa cenu inflācija varētu būt zema

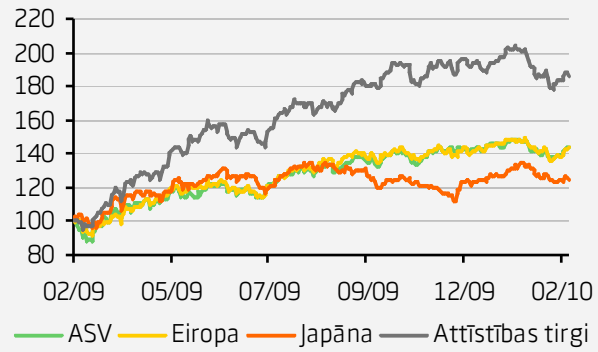
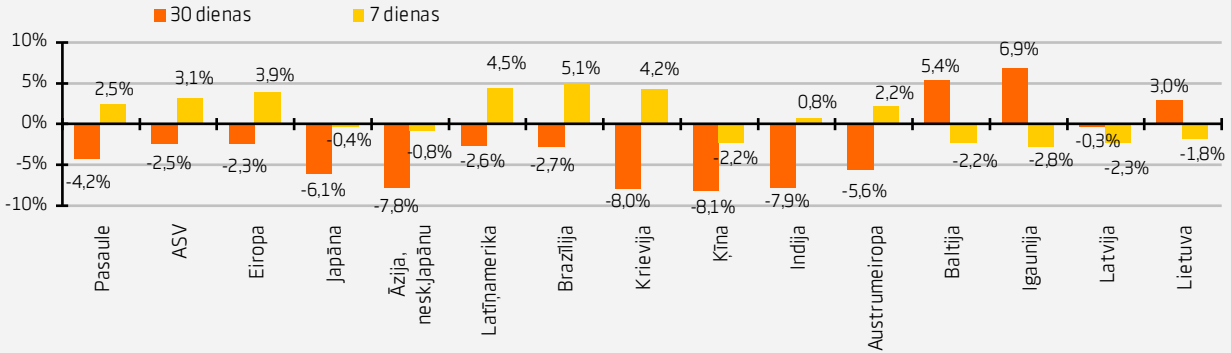

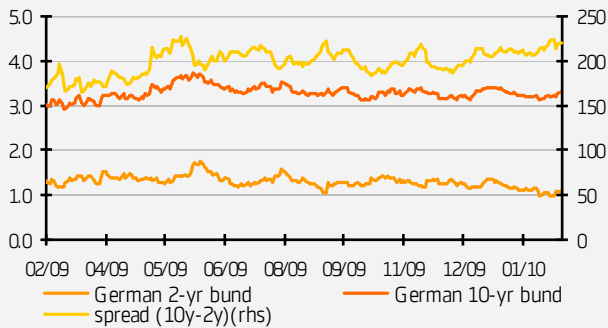
3. grafiks. Akciju tirgi pagājušajā nedēļā

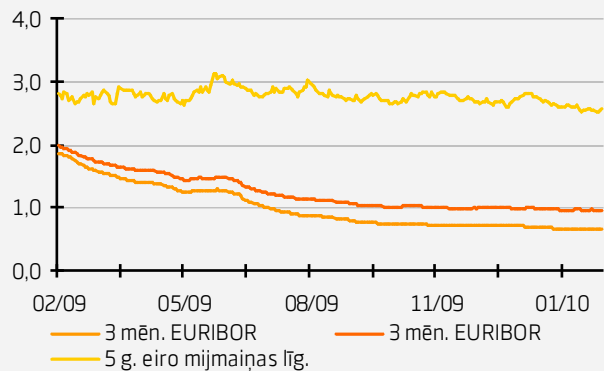
4. grafiks. Akciju tirgi pēdējos 12 mēnešos

5. grafiks. Akciju tirgu rezultāti. ¹

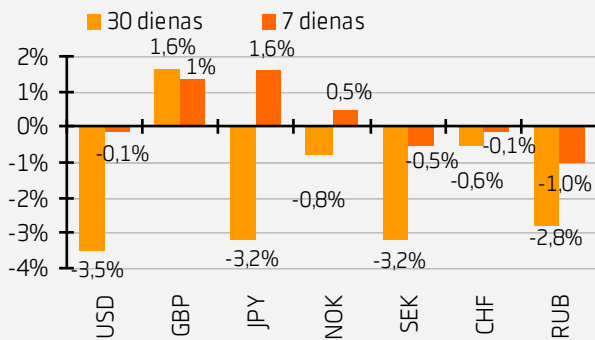
6. grafiks. Vācijas valdības obligāciju ienesīgums

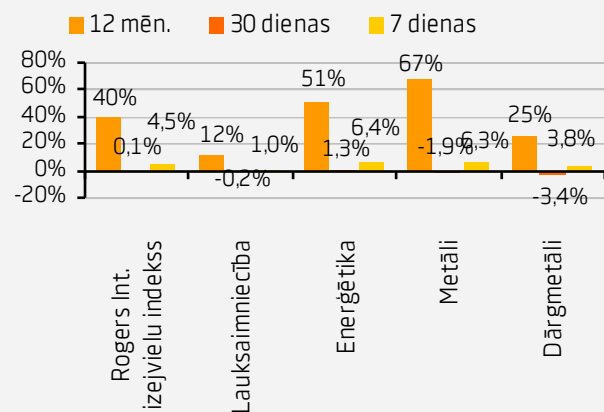
7. grafiks. EURIBOR likmes pēdējos 12 mēnešos

8. grafiks. EUR pret noteiktām valūtām

9. grafiks. Izejvielu rezultāti

Grafiki no: "Bloomberg" (ja nav norādīts savādāk)
Piezīme: Ja nav norādīts citādi, visi ienesīguma rādītāji ir izteikti attiecīgo indeksu valūtās.

Atruna: Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai saistītie uzņēmumi kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa”). Apskatā izteiktie viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu maiņai šīs izpratne var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīdībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, nedz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētie apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai un vienīgi informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskata lietotājam var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai. JA ESAT IZLEMUSI RIKOTIES, PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PAŠAM PĀRBAUDĪT UN IZVĒRTĒT ATTIECĪGAS RĪCĪBAS EKONOMISKO PAMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RĪSKUS.

¹ Grafiks atspoguļo attiecīgā "MSCI" reģionālā akciju indeksa rezultātu USD valūtā, izņemot Austrumeiropu ("DJ Stoxx EU Enlarged") un Baltijas akcijas ("OMX") indeksu.